

Dosarul nr. 3ra-1088/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (L. Holevițcaia)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

15 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
Judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” împotriva Serviciului Vamal, Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans” și a fost menținută hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La data de 20 mai 2016 SRL „Alexcom-Trans” a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Serviciului Vamal, Biroului Vamal Centru prin care a solicitat anularea deciziei Serviciului Vamal din 15 aprilie 2016 privind examinarea contestației SRL „Alexcom-Trans” depusă împotriva actului de inspecție din 07 martie 2016 al Biroului Vamal Centru; anularea actului de inspecție din 07 martie 2016, prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la data de 07 martie 2016; obligarea Biroului Vamal Centru să aplice metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa importată la data de 07 martie 2016; să efectueze recalcularea impozitelor plătite la perfectarea declarației vamale în baza valorii tranzacției cu marfa importată la data de 07 martie 2016 și obligarea restituirii SRL „Alexcom-Trans” a sumei importului plătit excesiv în mărime de 9509,23 de lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 07 martie 2016 SRL „Alexcom-Trans” a depus la organul vamal (PVI Petricani) declarația primară nr.FY08809724 și declarația

privind valoarea în vamă a mărfurilor (tipizată DW-1) din 07 martie 2016 prin care a declarat valoarea în vamă a mărfii, prezentând actele de însoțire care au stat la baza operării importurilor efectuate și care atestă totalitatea cheltuielilor suportate. Organul vamal a acceptat toate actele prezentate, însă a respins valoarea în vamă declarată, majorând-o ilegal, fiind emis actul de inspecție din 07 martie 2016 prin care a fost rectificată valoarea în vamă pentru marfa declarată la data de 07 martie 2016.

A menționat că actul de inspecție a fost adus la cunoștință la data de 07 martie 2016, dată din care a început să curgă termenul de a înainta contestație conform art. 288, 289 și 292 Codul vamal, iar la data de 16 martie 2016, prin intermediul poștei, a înaintat Serviciului Vamal contestație împotriva actului de inspecție.

A afirmat că prin scrisoarea nr. 28/11-6974 din 15 aprilie 2016 SRL „Alexcom-Trans” a fost informată despre decizia Serviciului Vamal privind examinarea contestației depusă împotriva actului de inspecție din 07 martie 2016, prin care a fost rectificată valoare în vamă pentru marfa declarată la data de 07 martie 2016, potrivit căreia s-a respins contestația. Decizia indicată a fost adusă la cunoștință la data de 19 aprilie 2016, dată din care a început să curgă termenul de înaintare a acțiunii în instanța de contencios administrativ.

A relevat că este ilegală decizia Serviciului Vamal din 15 aprilie 2016 și actul de inspecție din 07 martie 2016, deoarece la data de 07 martie 2016, SRL „Alexcom-Trans” a depus declarația vamală primară FY08809724 și declarația DW-1 privind importul de lămâi și portocale, cu valoare declarată în sumă de 272740,27 de lei. La aceeași dată, organul vamal a întocmit Actul de inspecție prin care a solicitat prezentarea oricărui acord posibil între vânzător și cumpărător; corespondența comercială, liste și oferte de prețuri.

A invocat că toate actele de care dispunea SRL „Alexcom-Trans” la acel moment privind tranzacția indicată au fost prezentate, de alte acte suplimentare nu dispunea.

A susținut reclamantul că informațiile solicitate nu puteau fi prezentate de SRL „Alexcom-Trans”, deoarece prezintă un secret comercial al altor agenți economici, despre care fapt a fost înștiințat colaboratorul vamal.

A precizat că în urma majorării valorii în vamă a mărfii, conform procedurii vamale imperative a fost perfectată altă declarație vamală, în care a fost nevoit să indice valoarea statică majorată până la 319572 de lei, deși SRL „Alexcom-Trans” a prezentat organului vamal toate documentele necesare, conform Legii cu privire la tariful vamal nr.1380 din 20 noiembrie 2007 și Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.600 din 14 mai 2002, fiind solicitate de către autoritatea vamală și necesare pentru confirmarea valorii în vamă a mărfii importate. Autoritatea vamală nu și-a schimbat decizia de majorare a valorii în vamă adoptată în temeiul Actului de inspecție din 07 martie 2016.

A considerat că SRL „Alexcom-Trans” dispunea de toate documentele necesare întru confirmarea valorii în vamă a mărfii introduse pe teritoriul vamal, inclusiv facturi (invoce), care a fost determinată și declarată în baza valorii tranzacției cu marfa importată, potrivit prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 11 din Legea nominalizată.

Astfel, organul vamal, a dispus majorarea valorii în vamă, aplicând metoda de rezervă de determinare a valorii în vamă a mărfii, conform art. 17 din Legea menționată, întocmind Actul de inspecție din 07 martie 2016, iar în rezultatul acestei majorări, SRL „Alexcom-Trans” a fost impusă să achite neîntemeiat drepturile de import din sumă de 319572 de lei, în locul sumei de 272740, 27 de lei, achitând nejustificat sumă suplimentară de 9509,23 de lei.

A explicat că la data de 16 martie 2016 SRL „Alexcom-Trans” a contestat actul menționat printr-o contestație înaintată către Serviciul Vamal al Republicii Moldova, care a fost respinsă.

A specificat că acțiunile organului vamal sunt nemotivate și ilegale, deoarece SRL „Alexcom-Trans” a respectat procedura stabilită la determinarea și declararea valorii în vamă a mărfurilor importate, fiind prezentate documentele justificative privind veridicitatea datelor privind valoarea în vamă anunțată.

A invocat că la acumularea informației privind valoarea în vamă, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor trebuie să prezinte informații, pe care nu le are declarantul SRL „Alexcom-Trans”, inclusiv despre prețurile de referință la mărfurile din circuitul comerțului extern, precum și de date privind mărfurile identice sau similare, a căror perfectare vamală a efectuat-o anterior.

A menționat reclamantul că autoritatea vamală nu a prezentat SRL „Alexcom-Trans” informațiile de care dispune despre prețurile medii contractuale sau privind valoarea în vamă a unei anumite tranzacții, care ar confirma valoarea mărfii importate, prețurile de referință la marfa importată, ci în mod unilateral, subiectiv a reevaluat valoarea în vamă.

Reclamantul a afirmat că acțiunile organului vamal nu au fost transparente, nefiind indicat conform căror temeuri metodele specificate la articolele 11,12, 13, 15 și 16 din Legea cu privire la tariful vamal nu pot fi utilizate față de SRL „Alexcom-Trans”, respectiv, valoarea în vamă a mărfii determinându-se prin metoda de rezervă, cu majorarea plăților vamale în sumă de 9509,23 de lei.

A relevat că conform Anexei nr.4 la Legea cu privire la tariful vamal „Note interpretative la unele articole din Legea cu privire la tariful vamal”, consecutivitatea aplicării metodelor de determinare a valorii în vamă a mărfii trebuie să fie cu o flexibilitate rezonabilă în aplicarea metodelor ce ar fi conformă obiectivelor și prevederilor legii, iar organul vamal subiectiv, neîntemeiat și nefondat, fără prezentarea motivelor legale și temeurile clare a aplicat direct metoda de rezervă față de SRL „Alexcom-Trans”.

A explicat că SRL „Alexcom-Trans” nu este de acord cu rectificarea efectuată de organul vamal, necâtând la faptul că declarantul este în drept să nu introducă modificările respective în declarația valorii în vamă a mărfurilor sau să nu semneze tipizatele declarației valorii în vamă a mărfurilor în care se indică valoarea în vamă a mărfurilor, recalculată de colaboratorul organului vamal (să nu completeze rubrica 10 (b)). Ținând cont de specificul procedurii indicate supra, de faptul că, marfa declarată este ușor alterabilă, precum și de faptul că în asemenea procedură marfa nu poate fi descărcată din transport până la soluționarea situației litigioase, SRL „Alexcom-Trans” a fost nevoită să evite procedura respectivă.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani acțiunea depusă de SRL „Alexcom-Trans” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 29 septembrie 2017 SRL „Alexcom-Trans” a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiuni.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Alexcom-Trans” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea concluziei sale, instanța de apel a indicat că Biroul Vamal Centru, la etapa inițială de control a declarației vamale, și anume verificarea documentelor anexate și a corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfii declarată de SRL „Alexcom-Trans” a stabilit faptul aplicării incorecte a metodei de determinare a valorii în vamă a mărfii.

Instanța de apel a stabilit că declarantul SRL „Alexcom-Trans” a determinat valoarea în vamă a mărfii în baza metodei 1, adică în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau de plătit, ceea ce prezumă că prețul pentru marfă, în primul rând urmează a fi identificat din contractul de vânzare - cumpărare încheiat între părți, care nu a fost prezentat la momentul vămuirii, fapt confirmat prin borderoul documentelor anexate la declarație, ceea ce contravine prevederilor legale, iar colaboratorii vamali examinând documentele prezentate au ajuns la concluzia că acest set de documente nu confirmă pe deplin veridicitatea datelor privind valoarea în vamă declarată din motiv că datele prezentate de declarant, în special valoarea mărfii, este sub nivelul valorii lor de producție.

Colegiul instanței de apel a reținut că pentru justificarea valorii declarate SRL „Alexcom-Trans” avea posibilitatea, în conformitate cu Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14 mai 2002, să prezinte autorității vamale informațiile cu privire la valoarea în vamă a mărfurilor identice sau similare, importate anterior, sau cu privire la prețul lor pe piața internă, or, calculele sau lista de prețuri ale producătorilor, însă a refuzat să le prezinte, invocând nejustificat secretul comercial.

A mai reținut instanța de apel că în speță, determinarea valorii în vamă conform art. 17 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997, prin aplicarea metodei 2 și 3 (tranzacții cu marfa identică sau similară) a fost imposibilă, deoarece lipsesc astfel de tranzacții, adică din aceeași țară de export, același producător, aceleași caracteristici fizice a mărfurilor, calitate și reputație pe piață și nici declaranta nu a prezentat astfel de informații; metoda 4 (în baza costului unitar) era imposibilă de aplicat, din lipsa de date concrete privind toate elementele necesare pentru determinarea valorii în vamă a mărfii prin metoda costului unitar și nici declaranta nu a prezentat astfel de informație; metoda 5 (în baza valorii calculate) de asemenea nu a fost aplicată, deoarece nu au fost prezentate datele de la producător cu privire la costul de producere a mărfii. Respectiv, în consecutivitate cu prevederile legale a fost aplicată metoda de rezervă, metoda nr. 6.

În baza celor stabilite, instanța de apel a ajuns la concluzia temeiniciei soluției primei instanțe privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La data de 03 iulie 2018 SRL „Alexcom-Trans” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la emiterea acesteia a interpretat eronat legea și a dat o apreciere arbitrară probelor anexate la actele cauzei.

A indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că recurentul a demonstrat pe deplin posibilitatea de evaluare în vamă a mărfii conform metodei 1, adică în baza prețului plătit sau care urmează a fi plătit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 29 martie 2018, însă la actele cauzei nu sunt date despre recepționarea acesteia de către recurent.

În circumstanțele date, recursul declarat de SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu, la data de 03 iulie 2018, este depus în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Alexcom-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru